

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Birkenes kommune

Vedtatt av kommunestyret 02.09.2021

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

Innholdsfortegnelse

1	Finansreglementets virkeområde	3
1.1	Hensikten med reglementet	3
1.2	Hvem reglementet gjelder for	3
2	Hjemmel og gyldighet	3
2.1	Hjemmel	3
2.2	Gyldighet	3
3	Forvaltning og forvaltningstyper	3
4	Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4
5	Generelle rammer og begrensninger	4
6	Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	5
6.1	Innskudd i bank	6
6.2	Rentefond	6
6.3	Direkte eie av verdipapirer	6
6.4	Felles plasseringsbegrensninger	6
6.5	Rapportering	6
7	Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	7
7.1	Vedtak om opptak av lån	7
7.2	Valg av låneinstrumenter	7
7.3	Tidspunkt for låneopptak	7
7.4	Konkurrerende tilbud	7
7.5	Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	8
7.6	Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak	8
7.7	Rapportering	9
8	Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	9
8.1	Formål og avkastningsmål	9
8.2	Risikoklasser	10
8.3	Vekting av aktivaklasser	11
8.4	Rebalansering av porteføljen	12
8.5	Risiko og likviditetsmål	12
8.6	Etikk	13
8.7	Bruk av referanseindeks	13
8.8	Gjennomføring	14
8.9	Rapportering	14
8.10	Kvalitetssikring	15
8.11	Bufferfond og verdiregulering	15

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Birkenes kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9 og interkommunalt politisk råd etter kommuneloven § 18 og kommunalt oppgavefelleskap etter kapittel 19. I den grad disse virksomhetene har en egen finans- og gjeldsforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

2 Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 §14-13
- Forskrift om finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner

2.2 Gyldighet

Reglementet trer i kraft fra og med kommunestyrets vedtak, og gjelder inntil nytt finansreglementet blir vedtatt.

Kommunedirektøren skal fortløpende vurdere om det er nødvendig å endre finansreglementet for å unngå vesentlig finansiell risiko og overholde betalingsforpliktelsen, jfr. Kommunelovens § 14-13.

3 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

4 Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning, samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

5 Generelle rammer og begrensninger

Kommunestyret skal selv, gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens § 14-13.

Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.

Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger kommunedirektøren en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.

Kommunedirektøren skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at finans- og gjeldsforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

Det tilligger kommunedirektøren å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.

Det er ikke anledning til å avvike finansreglementet. Ved konstatering av avvik mellom faktisk finans- og gjeldsforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik lukkes uten ugrunnet opphold. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom det er vesentlig, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Det tilligger kommunedirektøren med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.

Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.

I forvaltningen skal det så langt som råd er tas etiske hensyn. Se for øvrig kapittel 8.5.

Kommunen kan i sin finans- og gjeldsforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld, og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6 Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunedirektøren gis fullmakt til å plassere kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse skal det legges vekt på god soliditet, størrelse og tilstedeværelse med bankvirksomhet/betalingsformidling i Norge. Soliditeten skal tilsvare investment grade kredittrating. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal som hovedregel plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker. Andre banker stilles de samme krav som til hovedbankforbindelse, eller at innskudd pr. bank utgjør maksimalt NOK 2 mill.

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

Avkastningsmål for ledig likviditet og andre midler med lav risiko og høy likviditet, som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de neste tre måneder er kommunens innskuddsrente (3 mnd Nibor +/- margin) hos hovedbankforbindelse. Avkastningsmål for ledig likviditet og andre midler med lav risiko og høy likviditet, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de neste tre måneder er kommunens innskuddsrente (3 mnd Nibor +/- margin) hos hovedbankforbindelse pluss 0,10 %-poeng.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 6 måneder.
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 100 mill.

6.2 Rentefond

Det tillates plasseringer i fond som oppfyller kriteriene for Pengemarkedsfond og Pengemarkedsfond med lav risiko iht. den til enhver tid gjeldende bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond fra Verdipapirfondenes Forening (VFF). Det tillates at en mindre andel, 30% av overskuddslikviditet som ikke skal anvendes innen 12 måneder kan plasseres i obligasjonsfond innenfor VFF's gruppe 1 og 3. Kommunens plassering skal ikke overstige 10% av fondets forvaltningskapital.

6.3 Direkte eie av verdipapirer

Det skal ikke foretas enkeltanskaffelser av verdipapirer.

6.4 Felles plasseringsbegrensninger

Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.

Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.

6.5 Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapportering, legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet, og andre midler beregnet for driftsformål. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal minimum angi følgende:

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

- Fordeling på de ulike plasseringsalternativer/typer aktiva i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede midler til driftsformål.
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsrenter
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

7 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal som minimum angi lånebeløp.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak, har kommunedirektøren fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkårene, og for øvrig forvalte kommunale innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 14-14 til § 14-17. Kommunedirektørens fullmakt innebærer også fullmakt til opptak av nye lån til refinansiering av eksisterende gjeld. Kommunens gjeldsbrev skal undertegnes av kommunedirektøren.

7.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som nedbetalingslån og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det gjøres unntak fra denne

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank.

7.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av investeringslåneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling, og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til enhver tid være mellom 0,5 og 5 år.
- c) Gjeldsporteføljen skal ha en fastrenteandel på minimum 20 % og maksimalt 70 % (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over).
- d) Maksimalt 40% av den samlede gjeldsporteføljen, eksklusiv start-/etableringslån, kan forfalle til nedbetaling i et enkelt kalenderår.
- e) Kort finansiering som bortfaller innenfor 12 måneder, herunder sertifikatlån, skal ikke utgjøre mer enn 30 % av den totale gjeldsporteføljen eksklusiv start-/etableringslån.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finans- og gjeldsforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres. Det skal kun benyttes større banker som motpart ved slike kontrakter.

7.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

- b) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

7.7 Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapportering rapportere på status på gjeld eksklusiv gjeld fra Husbanken. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang rapportere til kommunestyret på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. For gjeldsforvaltningen skal det rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) så langt i året.
- Konvertering av eldre lån så langt i året.
- Sammensetning og verdi av låneporteføljen fordelt på de ulike typer passiva
- Løpetid for passiva og gjennomsnittlig rentebinding
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov.
- Det skal opplyses om verdien av lån som forfaller og som må finansieres innen 12 måneder.
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet

8 Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

8.1 Formål og avkastningsmål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Birkenes kommune et godt tjenestetilbud. Det styres etter en investeringshorisont på mer enn 5 år, samtidig som en søker en rimelig årlig bokført avkastning.

Som langsiktige finansielle aktiva regnes de midler som kommunen i sin planlegging ikke har lagt opp til å bruke til driftstiltak eller investeringstiltak innenfor en tidsramme av 2 år. I kommunens regnskap inngår disse midlene i fondene som fremkommer på balansens passivaside.

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

For å kunne oppfylle finans- og gjeldsforvaltningens formål skal midler med lang tidshorisont til enhver tid forvaltes etter følgende kriterier:

- Sikkerhet
- Risikospredning
- Likviditet
- Avkastning

Forvaltningen av kommunens langsiktige kapital innrettes slik at den kan gi en meravkastning på 1,5 % over konsumprisindeksen over en 10-års periode. En slik målsetting forutsetter et normalisert rentenivå hvor risikofri rente tilsvarer inflasjon. Når styringsrentene er lavere, må målsettingen justeres ned tilsvarende renteandelens avvik mot KPI. Renteforventninger innen finansielle aktiva skal samsvare med renteforventninger på gjeld. Avkastningen i et enkelt år vil kunne avvike fra målet. Ved rapportering skal porteføljen måles mot referanseindekser, se nedenfor.

8.2 Risikoklasser

Plasseringer i verdipapirer kan grovt deles inn i følgende risikoklasser, hvor risikoklasse 1 er kjennetegnet med lavest risiko og risikoklasse 6 er kjennetegnet med høyest risiko.

Risikoklasse 1	Obligasjoner/sertifikater utstedt av stat eller foretak med statsgaranti innenfor OECD, samt satsobligasjonsfond
Risikoklasse 2	Obligasjoner med fortrinnsrett, obligasjoner/sertifikater utstedt av statsforetak, fylkeskommuner og kommuner, kraftverk med garanti fra kommune/fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak, innskudd i banker. Pengemarkedsfond med lav risiko, samt obligasjonsfond som ikke inneholder industri og ansvarlige lån jfr. Verdipapirfondenes bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond
Risikoklasse 3	Obligasjoner/sertifikater utstedt av industriforetak eller fond med tilsvarende risiko. Obligasjoner, sertifikater og innskudd som inngår i Risikoklasse 2 og Risikoklasse 3, (enten enkeltvis eller gjennom verdipapirfond), skal minimum være ratet "investment grade", (eller banken skal ha en "investment grade"), dvs. rentepapirer med rating BBB- eller bedre, av anerkjent internasjonalt eller norsk ratingselskap/finanshus Strukturerte produkter, (kapitalsikrete obligasjon), klassifiseres normalt i denne risikoklassen grunnet normalt lavere likviditet enn i ordinære obligasjoner.

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

Risikoklasse 4	Eiendom, konvertible obligasjoner, ansvarlige lån, fondsobligasjoner, kombinasjonsfond, hedgefond, og high yield fond dvs. lavere kredittrating enn BBB-
Risikoklasse 5	Aksjefond og allokeringfond
Risikoklasse 6	Egenkapitalbevis, enkeltaksjer og private equity

8.3 Vekting av aktivaklasser

Aktivaklasser	Min.	Strategi	Maks	Risikoklasse
Pengemarked/bank	0 %	3 %	10 %	1-3
Norske obligasjoner	13 %	17%	21 %	1-3
Globale obligasjoner	35 %	40 %	45 %	1-4
Norske aksjer	4 %	5 %	6 %	5
Globale aksjer	16 %	18 %	20 %	5
Aksjer i fremvoksende markeder	0 %	2 %	3 %	5
Eiendom	0 %	15 %	20 %	4

Kommunens aksjer i Agder Energi, og andre strategiske aksjer anskaffet etter kommunestyrets vedtak, er unntatt fra allokeringssammene ovenfor. Den strategiske aktiva allokeringen i tabellen ovenfor innebærer at kommunen er forhindret fra å plassere sine langsiktige finansielle aktiva i risikoklasse 6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å endre vektingen av de ulike aktivaklassene (strategi) innenfor de minimums- og maksimumsandelene som er fastsatt av kommunestyret.

Aktivaklassen norske obligasjoner skal bestå av obligasjonsfond hvor enkeltpapirene i fondene i hovedsak skal ha rating tilsvarende investment grade (høyere enn BBB-). Det tillates at forvalter legger skyggerattinger til grunn. Det åpnes for at kommunen kan investere i fond som også investerer i papirer med en kredittrating som er lavere enn «investment grade». Denne andelen skal være maksimalt 20 % av samlet volum i obligasjoner.

Investeringer i utenlandske obligasjoner skal skje via egne verdipapirfond som skal være valutasikret til NOK. Enkeltpapirene i fondene i hovedsak skal ha rating tilsvarende investment grade (høyere enn BBB-). Det tillates at forvalter legger skyggerattinger til grunn. Det åpnes for at kommunen kan investere i fond som også investerer i papirer med en

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

kredittrating som er lavere enn «investment grade». Denne andelen skal være maksimalt 20 % av samlet volum i obligasjoner.

Investeringer i eiendom skal være i et «eiendomsfond», hvor formålet er å investere i en diversifisert eiendomsportefølje primært sammen med andre institusjonelle investorer. Det skal investeres i eiendomsfond som primært investerer i Norge. Aktivaklassen samlet skal ikke ha mer enn 30% belåning.

8.4 Rebalansering av porteføljen

For å beholde avkastning- og risikonivået som kommunen har fastlagt må sammensetningen av aktiva rebalanseres til strategien med jevne mellomrom.

Birkenes kommune sin portefølje skal uansett minimum rebalanseres når faktiske porteføljevokter er lik maksimums- eller minimumsgrensene. Rebalansering skal i utgangspunktet bringe porteføljevektene tilbake til utgangspunktet. Rebalansering kan avvike fra markedsmessige syn.

8.5 Risiko og likviditetsmål

Kortsiktig risiko

Porteføljen skal, med en sannsynlighet på 95 %, ikke ha en avkastning lavere enn minus 7,8 % over en 12-måneders periode. Unntak herfra kan statistisk påregnes i ett av 20 år, beregnet ved Value at Risk-beregning basert på historisk avkastning, standardavvik og korrelasjoner.

Kredittrisiko

Låntakere som inngår i porteføljen skal være ratet fra Moody's eller Standard & Poor's eller tilsvarende. Ratingen skal være i henhold til rammene ovenfor. Om låntageren har rating fra både Standard & Poor's og Moody's kreves det at minst en av dem ligger på angitt nivå. For norske låntagere som ikke har rating av Moody's eller Standard & Poor's skal forvalter foreta grundig kredittvurdering eller fremskaffe kredittvurdering av andre institusjoner. Kredittvurderingen skal være på nivå med ratingen i rammene over.

Valutarisiko

- a) Investeringer i utenlandske obligasjoner skal skje via egne verdipapirfond som skal være valutasikret til NOK.
- b) Investeringer i utenlandske aksjer valutasikres hvis kommunedirektøren finner at markedsforholdene tilsier det bør gjøres.
- c) Det tillates tatt i bruk derivater som ledd i valutasikringen. Følgende sikringsinstrumenter kan benyttes: valutaterminer og valutaswaper i tillegg til spotforretninger.

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

Renterisiko

Følgende rammer gjelder for gjennomsnittlig durasjon (kredittdurasjon og rentedurasjon) for de ulike aktivaklasser:

	Min	Strategi	Maks
Pengemarked	0,1	0,5	1
Norske obligasjoner	1	3	5
Globale obligasjoner	2	7	9

8.6 Etikk

Kommunes investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med FNs bærekrafts mål. Forvaltningen skal følge FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI). Kommunen skal støtte seg til tilgjengelig dokumentasjon fra anerkjente nasjonale og internasjonale analysemiljøer. Ekskluderingslisten for Statens pensjonsfond utland (SPU), skal være retningsgivende for kommunens finansforvaltning.

Kapitalforvalterne blir fulgt opp med jevnlig møter hvor selskapene i porteføljen blir presentert, med fokus på kriteriene ovenfor. Blir kommunen gjort kjent med at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

8.7 Bruk av referanseindeks

Følgende referanseindeks skal benyttes for å sammenligne avkastnings- og risikoresultatene i delporteføljene:

- Globale aksjer: Morgan Stanley Capital International World Index (MSCI World Index)
- Norske aksjer: Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX)
- Aksjer i fremvoksende markeder: Morgan Stanley Capital International Emerging Markets Indeks (MSCI EM Index)
- Internasjonale obligasjoner (investment grade): Barclays Capital Global Bond Aggregate Index (valutasikret til NOK)
- Pengemarked Norge: NOGOV3DM

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

- Norske obligasjoner: NORM123D3
- Eiendom: Måles mot seg selv

Referanseindeksavkastningene skal rapporteres sammen med porteføljeavkastningene.

8.8 Gjennomføring

Kommunedirektøren fastsetter nødvendige instruksjoner for forvaltningen av kommunens langsiktige midler. Kapitalforvaltningen kan forestås av eksterne forvaltere med konsesjon fra Finanstilsynet eller tilsvarende myndigheter i EØS-området.

8.9 Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapportering legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av langsiktige midler. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike aktivaklasser i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede langsiktige midlene.
- Avkastning hittil i år sammenlignet med referanseindeks per aktivaklasse og samlet.
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til den faktiske aktivafordelingen, endringer i risikoeksponering, vesentlige markedsendringer, samt avkastningen i forhold til markedet og målt mot kommunestyrets budsjetterte avkastning.
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

I tillegg skal plasseringen av kommunens langsiktige finansielle aktiva minst en gang i året stresstestes med følgende parametere:

- + 2 % poeng parallelt skift i rentekurven
- -10 % endring i valutakurs
- -20 % endring på utenlandske aksjer
- -30 % verdiendring på norske aksjer
- -10% verdiendring på eiendom

Reglement for finans-, og gjeldsforvaltning - vedtatt i Birkenes kommune kommunestyret 02.09.2021

Sted og prosess Felles Birkenes kommune / Strategier og planer
Sist godkjent dato 14.03.2022 (Anne Stapnes)
Dato endret 14.03.2022 (Tom Olstad)

Dokumentkategori
Siste revisjonsdato 02.08.2023
Neste revisjonsdato 01.09.2024

Stresstestens samlede verdifall på langsiktige finansielle aktiva skal oppgis, og kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet.

8.10 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. Vurderingen skal skje før reglementet vedtas i kommunestyret.

Kommunedirektøren har ansvar for at ekstern vurdering innhentes.

8.11 Bufferfond og verdiregulering

Kommunen skal ha bufferfond. Som hovedregel skal dette minimum utgjøre to ganger årlig budsjettert normalavkastning. Bufferfondet skal brukes til å utligne effekten på driftsresultatet av svingninger i verdien av den langsiktige porteføljen, dessuten til å dekke inn mindre avkastning enn budsjettert i driftsregnskapet.

Den langsiktige finanskapitalen skal som hovedregel inflasjonsjusteres. Det betyr at den del av egenkapitalen som gjelder den langsiktige finanskapitalen skal hvert år økes med et så stort beløp at realverdien av kapitalen blir opprettholdt jfr. økningen i konsumprisindeksen til Statistisk Sentralbyrå.

Dersom avkastningen som Birkenes kommune oppnår på den langsiktige kapitalen overstiger budsjettert avkastning, skal dette overskuddet brukes til å (prioritert rekkefølge):

1. Avsette til bufferfond (inntil fondet utgjør min. to ganger årlig budsjettert normalavkastning)
2. Foreta verdiregulering.

Det forutsettes at kommunens årsregnskap viser et regnskapsmessig mindreforbruk.